

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VI. Nihil voluntatis propriæ retinendum esse, tam in omnibus rebus
arduus ac difficilibus quàm in ipsâ morte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

jugo, aut edita rupe collocata, sed domus lutea, quæ ad omnem incursum cedit & collabitur. Probus es; sit ita hoc illudve præclare incipis, hic aut illic rem optimè agis; neque hoc negem, sed hoc quamdiu & quam constanter? Ali, quam facile ad omnem auræ sibilum mutatur, & sæpe turpiter dejicimur! ut folium arboris, à vento non magno rapimur, & ventulam nos in omnem ventum, & imus in omnem viam. Multiformes planè sumus, & nobis ipsi dispares, nec unum agimus hominem, sed plures. Quod in Sacris de Jobo scribitur, *Fuit vir unus*: id ita Hieronymus interpretatur: Non per diversâ mobilis, & instabilis ferebatur, sed finis atque inconcussus persistens, erat vir unus. Nos plerumque non unum virum agimus, & sæpe nec quidem viri sumus, tam debiles in virtutis actibus, quam inconstantes. Hæc propriæ voluntatis illustria sunt facinora. Sed de hoc humane voluntatis Euripo explicatiùs alibi.

Itaque libera voluntas nos facit nostros, mala diaboli, bona Dei. *Qui enim*, inquit Bernardus, *voluerunt esse sui, utique sicut Dei scientes bonum & malum, facti sunt non tantum jam sui, sed & diaboli. Sanè diabolo nos nostra mancipat voluntas, non ipsius potestas. Nostra autem voluntas perfecta non erit, quousque suo creatori perfectè subiecta sit. Perfectò expedit nobis magis omnino non esse, inquit, quam nostros permanere.* Augustinus de aquilis: Dicuntur pulli aquilarum, inquit, sic probari, patris scilicet ungue suspendi, & radiis solis opponi: qui firmè solem contemplatus fuerit, filius agnoscitur, si acie palpitaverit, ab ungue dimittitur. Nos viles homunculi magis sub arbitrio Dei sumus, quam unguis patris ungue aquilæ pullus; à Deo magis pendemus quam radius à sole, calor ab igne; plus Deo in nos potestatis est, quam in lutum figulo, & tamen hunc solem nostrum, divinam voluntatem liberrimè averfamur. Jubemur inimico ignoscere? Nolumus. Efrenem libidinem coercere? æquè nolumus. Impotentem iram domare? Nec hoc volumus. Illo aut isto familiari vitio abstinere? pigerimè volumus, hoc est, modeste nolumus. O pullos non aquilarum, sed noctuarum, qui non solem divinæ voluntatis, sed tenebras propriæ sectantur. Hinc autem omne malum, & omnis pena. Narrante Ludovico Blosio, Christus sanctæ civitatis virginis familiarem se præbens: Volo te nosse, inquit, quod omnes penæ, quibus homines in mundo affliguntur, in voluntate consistunt: quia si voluntas esset ordinata, & concertis cum voluntate meâ, careret quodammodo penâ. Quamvis enim is qui hac sanctâ ordinatâque voluntate præditus est, sentiat laborem ac dolorem, quidquid tamen amore mei sponte paritur, quasi sine penâ portat. Libentissimè enim illud sustinet, considerans & sciens meam esse voluntatem, atque per missionem, ut patitur. Mens ejus in quovis dolore corporali libera est, cum voluntas ipsius in omnibus sit conformis, & unita voluntati meæ. Igitur ablata voluntate propriâ spiritus hominis tranquilluss est, & pace gaudet.

CAPVT VI.

Nihil voluntatis propriæ retinendum esse, tam in omnibus rebus arduis ac difficilibus, quam in ipsâ morte.

Hic Rhodus, hic saltus. In rebus subinde minutulis non ita difficulter voluntatem nostram divinæ attemperamus, at in iis quæ momenti sunt gravioris, in iacturâ opum, honoris, vitæ, hic tergiversationes, & excitationes, hic moræ & tritæ, hic multa refractariæ voluntatis contumacia, hic nostrum nobis & VELLE & NOLLE stat contra Dei & VELLE & NOLLE. Sed quid miseri luctamur frustra? stat voluntas divina, statique

Tom. I.

A æternum velut immobilis rupes; non illam ad nos trahemus, sed ad se nos illa. Rideamus, si is qui cimbam ad rupem alligavit, funem identidem trahat, & rupem ad se accedere censeat, cum ipse ad illam propius ac propius accedat: Et non major nostra stulticia est, qui ad rupem illam divinæ voluntatis nexi, trahendo & relucendo volumus eam nobis obsequi, non nos ipsi?

§. I.

Sunt qui & se & alios divinam legem doceant, & hi quidem intelligentiam suam Deo consecrant; at ubi est voluntas rerum omnium pretiosissima? Hanc sibi servant, partitione factâ cum Deo haud æquâ. Optimè olim alteri alteris sic precabantur: *Beneficiat vobis Deus, & det vobis cor omnibus, ut colatis eum, & faciatis eius voluntatem corde magno, & animo volenti.* Hi corde prorsus exiguo, & animo minimè volente Deum colunt, qui in re quapiam facili voluntati suæ cedunt, at ubi vel bonorum alea jacitur, vel honoris punctum, aut vitæ cardo vertitur, hic jus propriæ voluntatis tenacissimè retinent, hic sui sunt. O non Volones, quales olim sponte suâ militiæ nomen dederunt, pro dominis pugnaturos se polliciti: Eâ de causâ in civitatem recepti, & liberi esse iussi sunt. Quod si contumaces illi & divinæ voluntati tam refractarii ultro se dederent, suamque voluntatem sponte submitterent supremæ illi, certè jus cæli obtinerent, futuri liberi in omnem æternitatem. Inter Volones istos præsignis planè, Hebræus rex David: *In me, inquit, sunt Deus vota tua, quæ reddam, laudationes tibi.* Sub cælo nihil tam liberum atque hominis voluntas: omnia alia admirabili subiectione conditori obtemperant. In solò homine ea est libertas, quâ vult quodecunque lubet, etiam si hoc cælo, inferis, Deo repugnet. Nihil tam in nostra est potestate quam voluntas. Integrum est homini, quociescunque libuerit, dicere non, & abnuere, vel ipso etiam Deo annuente. Et hæc scelera omnium Lerna est, Deo dicente: Volo hoc fieri hominem tamen obloqui audere: Nolo hoc facere; aut dicente Deo: Hoc fieri nolo; hominem tamen dicere: Hoc volo facere. Et quoties Deus, Hæc est, inquit, mea voluntas; nihilominus homo: At hæc, inquit, mea non est. Ob hoc Deus gravissimè questus: *A sæculo, inquit, confregisti jugum meum; rupisti vincula mea, & dixisti: Non serviam.* Hæc ipsissima est radix omnium delictorum: non sit hoc impium volo, non erit utique delictum. Enimvero medicina ea optima est, quæ sic morbum curat, ut & morbi radicem evellat. Proprium peccati pharmacum, Penitentia, quæ tunc demum vera est, si rebellionem hanc comprimat, & humanam voluntatem divinæ penitus subiciat. Primus autem voluntatis actus est AMARE, uti est aurium audire, cerne-re oculorum: qui verò quippiam amat serîo, ei cor suum voluntatēque cum voluptate impendit; non eum labor, non dolor, non terrifici quidquam inde avocant. Ita voluntas quæ se Deo verè transcribit, omnia præ Deo nihil facit, tam aspera quam jucunda, & suavia promptè amplectitur, prout scierit supremæ id voluntati probari. Huius sibi mentis conscius rex David: *In me, inquit, sunt Deus vota tua.* Non reperio quas tibi gratias agam, mi Domine, quod hanc in me felicitatem ac promptitudinem, erga tuam voluntatem experiar; promissiones tibi à me factæ, in intimis apud me præcordiis asservantur, ne excidant. Tale sit voluntas Christiani hominis promptuarium, unde facillè depromi possit, quidquid est ad domini gustum. Penarium verè opulentum, omni genere quæculentorum, quæ poculentorum instruitur: Si dominus velit oleum, aut mel, aut aromata, vel vinum sive Chium, seu Thasium, sive Creticum; adferuntur & oleum, & mel, & aromata, & vinum non cibarium & ignobile, sed quale iussit adferri: si dominus cupiat perdicem, aut alilem gallinam, illico perdis

A a a

Act. cap. 13.
v. 22.

§. II.

De quo Ba-
ron. tom. 7.
Anno 523.
num. 15.
Martyrol.
Baronii die
26. Octobr.

Senec. epist.
80. *init.*

Idem epist.
96.

Omnia
quæ nobis
eveniunt
vitæ sunt
tributa.

Magnus
animus
qui se Deo
tradit, pu-
sillus qui
oblucta-
tur.

Optimum
in morte
exercitium
Resignatio
sui.

§. IV.

Sed istud QUANDO plerisque omnes homines agere habet. Moriendum sibi sciunt, & mori volunt, sed nondum: cupiunt naturæ solvere quod debent, sed nondum:

dum: desiderant celo recipi, sed nondum. Adeo miselli infaninus, ut cupiamus desinere esse miseri, sed nondum; ut felices & beati esse velimus, sed nondum. Quid, homuncule, tam altum tibi patibulum ædificas, ut multos gradus habeas, per quos ad mortem te ire diutius scias? quid vitæ tuæ tot optas annos, quibus finis tuum prospicias, cogitationum lento tormento? Eundem est, seu hodiernâ, seu crastinâ. At scio, quid multos decipiat: cum Mors pulsat, ante tempus adesse putant importunum exactorem. Stulti: tunc tempus est, QUANDO Domino Mortis visum est. Quid tergiversaris, quid immaturam ætatem objicis, quid moram poses? ad mortem maturus pridem fuisti. Sed nec concessâ mora paratorem refaciat, aut promptiorem. Nam & post hanc morari voles, minus forsitan paratus, quo plus moratus. Inducit non paucos deteriores fecerunt. Mala ad mortem preparatio est, mori nolle. Facti dimidium habet, qui tunc vult, quando vult ille, qui nihil mali potest velle. Ergo tergiversationem tolle, & dic animo: QUANDO, B

& QUOMODO Domino visum, sic fiat. Ad hoc ipsum luculentissimam faciem præluet Romanus Sapiens, & c. Sive alios, inquit, observare volueris, sive te ipsum, sanare sponso; & senties hoc, & confiteberis, nil ex his operabilibus & charis utile esse, nisi te contra levitatem casus, re-rumque casum sequentium instruxeris: nisi illud frequenter, & sine querelâ, inter singula damna dixeris: Deo aliter visum est. Itâdices: Antehac quidem diutius me victurum arbitrabar, at, Deo aliter visum est, & bene sic visum est. Ita propriâ voluntate in divinam transmutatâ, omnia tibi reddentur facilia. Nam uti malus omnia in malum vertit, etiam quæ specie optimi veniunt: ita rectus atque integer corrigit prava vitæ; & dura atque aspera, ferendi scientiâ mollior idemque & secunda gratè excipit modestèque, adversa constanter atque fortiter. Hic idem voluntati divinæ tam additus, nunquam malis eventibus maledicit, nunquam accidentia tristis excipit; civem esse se universi & militem credens, labores velut imperatos subit. Quidquid incidit, non tanquam malum aspernatur, & in se casu delatum, sed quasi delegatum sibi. Hoc quaecunque est, inquit, meum est. Asperum est, durum est: in ipso navemus operam, nec de Dei providentiâ queramur. Si Diis, inquit Epictetus, ita visum fuerit, ita fiat.

§. V.

ET hæc sciverint idololatræ, Christiani aut nesciant, aut quæ sciunt non faciant; videant meliora probentque, sequantur deteriora? Nihil tam acerbi est, in quo æquus animus solatium non inveniat. At verò solatium nec uberius nec certius erit quam Dei voluntas; ad hanc in omnibus adversis assidue suspiciendum.

Jobus in perferendis ærumnis dexterrimus, plus Deo placuit, Chrysostomo teste, plûsque sibi promeruit pauculis solùm verbis, quam omnibus suis etiam largissimis elemosynis. Cum enim Jobus undique afflictus dice-ret: Sicut Domino placuit, ita factum est; Sit nomen Domini benedictum: divinæ voluntati magis se probavit, quam cum stipem liberalissimam erogavit. Nam, quod à sancto Bonaventurâ discimus: Perfectus est adversa tolerare patienter quam bonis operibus insidare. Quoniam Deus bonorum nostrorum non eget.

Quisquis igitur divinam voluntatem sincerè quærit, sanissime sit an ger, perinde habet, quandoquidem Dei voluntas, omne nostrum bonum est. In morbo autem sic Medico & medicinis fidendum, ut interim fiducia omnis in Dei providentiâ & voluntate collocetur. Quod cum rex Asa non fecerit, merito reprehensus est: Nec enim in infirmitate suâ quæsitivè Dominum, sed magis medicorum arte confusus est. Melius Ezechias, qui morbi sui curationem nõ flebus, nec eas imponen-ti, sed Deo adscripsit. Quod si pharmaca nil proficiant,

Tom. I.

aut Medicus vim morbi non perspiciat, aut aliunde committatur error, nec emendetur valetudo, non continuo huic illive culpa impingenda, sed omnia divinæ providentiæ ac voluntati attribuenda; nec aliud cogitandum, quam Deus non vult ut saner, aut vult ut saner tardius.

Lydæwina, Virgo sanctissima, omnigenis doloribus *Sur. tom. 7.* exercitata, miserabile spectaculum, & velut conductâ *part. alt.* domus omnium ferè morborum, adeo tamen defixit in *vit. c. x. mibi* Domino voluntatem suam, ut nihil neque cogitare, ne- *pag. 288.* que dicere, neque facere præmeditatè liberet, quod pu-taret displicere Deo. Fertur cum patientissimo Jobo *sæ. Tob. cap. 6.* plus dixisse: Hoc mihi Domine acceptissimum erit, ut *v. 10.* affligens me dolore non parcas; cum tuæ voluntatis execu-tio, sit mihi summa consolatio. Difficultatibus & cala-mitatibus omnibus efficacissimum remedium fecit, qui semper divinæ se voluntati submisit.

LIBER QUINTVS DE HUMANÆ VOLUNTATIS AD DIVINAM CONFORMANDÆ ADIVMENTIS.

CAPVT PRIMVM

Conformationem humanæ voluntatis ad divi-nam consistere non posse sine magnâ in Deum Fiduciâ

Quomodo sui in divinum arbitrium nunquam erit integra, nisi Deo in omnibus pluri-mum fidamus: Quomodo enim alteri de rebus omnibus assentiar, cui non fido? & quomodo fidam illi, quem non credo res meas fideliter, aut sollicitè curaturum? Ideo de fiduciâ in Deo collocandâ nunc agendum.

§. I.

PORRO cupienti scire quid divinæ paginæ de hac vir-*Ludov. Gra-* tute sentiant, nostri avi scriptor respondet: In scriptu-*nat. lib. 7.* ris sanctis vix ullum invenitur caput, in quo Deus opem, *Memoral.* gratiam & providentiam omnibus illis non promittat, *cap. 9.* qui in illo confidunt. Beatissimus rex David, hujus Fidu-ciæ magister excellentissimus, hanc unam pleno ore in-gerit, in psalmis pæne omnibus. Et quàm illa confiden-tis animi sunt? Quoniam tu Domine singulariter in spe con-*psal. 4. v. 10.* stitisti me. Dominus firmamentum meum, & refugium meum, *psal. 17. v. 3.* & liberator meus: Deus meus, adjutor meus; & sperabo in eum: *psal. 26.* Protector meus, & cornu salutis meæ, & susceptor meus: Do-minus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo? Dominus *vers. 1. 2. 3.* protector vite meæ, à quo trepidabo? Si constiterint adversum me castra, non timebit cor meum, si exurgat adversum me præ-lium, in hoc ego sperabo. Qui habitat in adiutorio Dei altissimi, *psalm. 90.* in protectione Dei cali commorabitur. Qui confidunt in Domi-*v. 1.* no & c. non commovebitur in æternum. In te, Domine, spera-*psalm. 124.* vi, non confundar in æternum. Erat huic regi cor amplissi-mum, & plenissimum ingenti Dei Fiduciâ. Nimirum *v. 1.* hos ructabat, quos biberat divinos fontes. *psal. 30. v. 2.*

Eandem in Deum Fiduciam sapientissimi ac sanctis-simi viri plurimum semper commendaverunt. Illud fa-pientie miraculum Salomon: Habe, inquit, fiduciam in Prov. c. 3. Domino ex toto corde tuo. Non qualemcunque fiduciam v. 5. A a a 2

exigit,